

Сучасні українські фільми

№	Назва	Рік видання	Короткий зміст
Фільми про визвольні рухи українського народу			
1	«Червоний»	2017	Історичний бойовик Зази Буадзе «Червоний» – екранізація однойменного роману Андрія Кокотюхи. Це історія кількох людей, які не змінили одним єдиним вчинком весь хід історії, проте вплинули на подальшу долю України. Події в кінострічці відбуваються в ГУЛАГу вже після Другої світової, у 1947-му. Двоє українців – Данило Червоний і Віктор Гуров – потрапили в табір. У них абсолютно різні долі: один – воїн УПА із західної України, а другий – радянський льотчик зі сходу України. Доля звела їх разом. Вони обидва мають пройти крізь пекло і нелюдські умови каторги, переслідування кримінальних ватажків,

			підлість, зраду та відчай.
2	«Жива»	2016	Історично-драматичний фільм «Жива» зняв львівський режисер Тарас Химич, а одним із саундтреків до кінострічки стала пісня гурту Був'є «Закохані». В основу сценарію лягли реальні події з життя мужньої й незламної гуцулки Анни Попович. Події в кінострічці відбуваються наприкінці 1940-х. Головна героїня, яка чує голос і бачить сни, що попереджають про небезпеку, опиняється в центрі протистояння між українськими повстанцями і силами Радянської імперії. Її дар передбачення змінює долі багатьох.
3	«Залізна сотня»	2004	Військова драма Олеся Янчука – українсько-австралійський фільм за мотивами книги Юрія Борця «У вирі боротьби». Фільм відтворює події, що відбувалися на тлі Другої світової і післявоєнного часу, зокрема, під час операції «Вісла», на Закерзонні. Ця територія є найзахіднішою українською землею, де споконвічно проживали мільйони українців.
4	«Нескорений»	2000	Військова драма Олеся Янчука є копродукційним українсько-американським фільмом. Відзнятий на кіностудії «Студія Олесь-фільм» за сприяння

			Українського конгресового комітету Америки (УККА) і участі Національної кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка. Головний консультант фільму – тодішній президент Світового конгресу українців Аскольд Лозинський. Події розгортаються у 1950 році. Із завершенням Другої світової на теренах Західної України, у Карпатах, триває збройна боротьба знесилених, знекровлених, але нескорених духом частин та невеликих боївок Української повстанської армії, що змушена вести бій на два фронти: проти німецьких окупантів та більшовицької навали.
5	«Один у полі воїн»	2003	Історична драма режисерів Геннадія Вірсти й Олега Мосійчука відзнята за спогадами жителів села Яворів Косівського району (Івано-Франківщина). Сюжет фільму побудовано на реальних фактах, у ньому немає жодного вигаданого героя, як і не вигадано жодної події. У картині йдеться про події кінця Другої світової війни.
6	«Страчені світанки»	2000	Військово-історична драма Григорія Кохана розповідає про те, як жителі західноукраїнських земель після закінчення Другої світової потрапили з вогню у полум'я.
7	«Атентат: Осіннє вбивство в Мюнхені»	1995	Історична драма Олеся Янчука охоплює період від 1947 року, коли рейдові загони УПА з боями проривались за кордон, і до осені 1959-го, коли у

			Мюнхені від руки агента КДБ Богдана Сташинського загинув Степан Бандера. Картина демонструє, як вигнанці й біженці навіть у важких умовах еміграції об'єднувалися, вели просвітницьку, релігійну, громадську і політичну роботу.
8	«Вишневі ночі»	1992	Український художній фільм режисера Аркадія Микульського знятий за однойменною повістю Бориса Харчука. Після вигнання нацистів із Західної України УПА починає боротьбу з радянською владою. Німці відійшли далеко на захід, у місті панували червоні війська. Вони принесли «братню» мову, свої порядки: постійну тривогу, атмосферу напруженого очікування лиха.
9	«Білий птах з чорною ознакою»	1971	Стрічка кінорежисера Юрія Іллєнка досліджує трагедію української родини Дзвонарів, яка живе в Карпатах неподалік румунського кордону у важкі часи війни та терору (1937–1947). Початок Другої світової розділяє братів Дзвонарів, вони опиняються по різні боки барикад: Петро служить у Червоній армії, Орест долучився до УПА-ОУН(б). Георгій залишився осторонь. Він закохується в місцеву чаклунку, яку незабаром вбиває румунський офіцер. Георгій біжить шукати

			правду, іде на війну. Четвертий брат Богдан лишається вдома. Долі братів переплітаються і в коханні, і в боротьбі. В основі «Білого птаха з чорною ознакою» – класичний український наратив, у якому революція постає точкою, де сходяться і трансформуються долі людини й колективу. Попри цензурні обмеження, накладені на Ілленка, фільм вражає глядача потужною режисурою й блискучою акторською грою.
10	«Чорний ворон»	2019	Це екранізація роману Василя Шкляра "Залишенець", якій посприяв Юрій Андрухович. Історія розповідає про одну з найдраматичніших і найбільш замовчуваних сторінок української історії — запеклу боротьбу українських повстанців проти окупаційної комуністичної влади в 1920-х роках, вже після окупації УНР, у Холодному Ярі.
11	«Хроніка Української повстанської армії 1942–1954»	2014	Документальний фільм режисера Тараса Химича у двох частинах розповідає про історію Української повстанської армії 1942–1954 років крізь призму свідчень тридцяти чотирьох очевидців та безпосередніх учасників подій (з понад сто опитаних). Творці стрічки пропонують подивитися на український повстанський рух з перспективи

			«простих людей», без пафосу, містифікацій і пропагандистських кліше. Усні історії відкривають нетрадиційний погляд на природу боротьби УПА, дають змогу відчувати атмосферу та дух епохи, зануритися у вир бурхливих подій.
12	«Собор на крові»	2006	Десятисерійний документальний серіал «Собор на крові» є науково-публіцистичним історичним дослідженням українського національно-визвольного руху з використанням маловідомих фактологічних матеріалів і унікальних документальних кадрів, викладених у формі захоплюючої, майже детективної інтриги. Стрічка розповідає історію українського національно-визвольного руху в боротьбі за соборність і самостійність Батьківщини в період 1919–1949 років. Цю борню розглядають у фільмі як частину загальноєвропейської історії. Адже Коновалець і Мельник, Бандера і Шептицький, Боровець і Шухевич жили й діяли у складній ситуації грандіозного геополітичного конфлікту гітлерівського Рейху, сталінської радянської імперії та західних демократій. Такий підхід дозволяє зрозуміти і осмислити підґрунтя подій та вчинків у загальнолюдському розумінні.

Історичні українські фільми

13	“Атлантида”	2019	Фільм-антиутопія “Атлантида” Валентина Васяновича вийшов у світ у 2019 році. У цій стрічці немає жодного професійного актора. У зйомках брали участь колишній розвідник та волонтер благодійного фонду “Повернись живим” Андрій Римарук, парамедикinja Людмила Білека і доброволець Василь Антоняк. Фільм знімали в Києві та Маріуполі.
14	“Додому”	2019	Історія кримськотатарської родини — батька та його синів, загиблого і живого. Стрічка, яка не омине серце жодного глядача. Адже вона піднімає теми, які важливі для кожного українця. І це не лише війна на Сході, окупація Криму і доля кримськотатарського народу. Лейтмотивом фільму є взаємини батьків і дітей, а також пошук свого місця у світі.
15	“Кіборги”	2017	Про історію, про подвиг, про самопожертву, про батьківщину. Саме цьому присвячений художній фільм режисера Ахтема Сеїтаблаєва, який вийшов в кінопрокат ще у 2017 році. У стрічці мова йде про добровольців та військових, які 242 дні захищали Донецький аеропорт у вересні 2014 року. Українських захисників самі окупанти прозвали “кіборгами” за їх відвагу та сміливість. Це слово і стало назвою фільму. Сценарій до фільму був написаний на основі свідчень українських військових, які обороняли Донецький аеропорт.
16	“Іній”	2019	“Іній” – це литовсько-французько-українсько-польська воєнна драма 2017 року про війну на Донбасі. Фільм зняв литовський режисер Шарунас Бартас за фінансової підтримки Державного агентства України з питань кіно.
17	“Донбас”	2018	Це мозаїка із історій людей, які живуть на Донбасі. Кожна із них і трагічна і комічна водночас. У фільмі

			відтворені реальні події, що відбулися на окупованих територіях на сході України. В одній з сцен німецький журналіст та український оператор зустрічаються з російськими військовими, які не мають ніяких знаків розрізнення та видають себе за донецьких ополченців.
18	«Легенда про княгиню Ольгу»	1983	У фільмі режисер Юрій Іллєнко представив свій погляд на кілька загальновідомих історичних подій, зокрема на помсту Ольги древлянам за вбивство її чоловіка Ігоря. Адже навіть у літописі «Повість минулих літ», написаному в XI–XII ст., розповідається, як Ольга спалила Іскоростень завдяки голубам. Режисер спирається на літописи та перекази, проте вважає, що історія про помсту — це насамперед легенда, а не реальна подія. Понад 35 років тому стрічку про становлення Київської Русі випустили лише російською мовою, хоча зазвичай фільми, зняті на кіностудії Довженка, мали й україномовну версію. Проте тодішнє радянське керівництво вирішило, що княгиня Ольга і князь Володимир ніяк не могли розмовляти українською, лише російською. Український дубляж стрічки зробили лише кілька років тому.
19	“Дике поле”	2018	Фільм з дуже правдоподібним і неймовірним колоритом Східної України (з наголосом на те, що це саме Україна), який при цьому досить гарно використовує ледь чутні інтонації майже що вестерну. Для режисерського дебюту (поблажку якому треба зазвичай давати навіть без поправки на бюджет) довгоочікувана екранізація Жадана (подивитись яку я зміг уже у 2020 році) вийшла

			дуже вдалою, чому однозначно посприяв гарний акторський склад, серед якого виділяються Георгій Поволоцький (він, до речі, грає одну з головних ролей у «Шаленому листопаді» і дуже змінився за 10 років) та неповторний Олексій Горбунов.
20	“Гірки жнива”	2017	Історична драма розповідає про трагічні події в Україні в період 1932-1933 років двадцятого століття і носять назву «Голодомор». Коли Сталін просуває амбіції комуністів у Кремлі, молодий художник Юрій веде боротьбу за врятування своєї коханої Наталки від Голодомору, від якого в кінцевому рахунку загинули мільйони українців. Події розгортаються в Західній Україні у період Голодомору 32-33 років. Головний герой фільму Юрій живе звичним життям. Він закоханий в Наталку і мріє створити з нею міцну сім'ю. Та його мріям не судилося здійснитися. Людиноненависницький радянський режим влаштовує голод. Населення у селах опиняється на межі вимирання. Чоловіки, у жилах яких тече вільнолюбива кров, не в силах сидіти склавши руки та чекати смерті. Організуються осередки спротиву, мета яких перебороти безжальну систему.
21	“Наші котики”	2020	Ця українська неполіткоректна патріотична комедія режисера Володимира Тихого стала рекордною в українському кінопрокаті. Стрічку про війну на Донбасі показали у 219 кінотеатрах України, що для українського фільму стало найвищим показником переглядів. Події у фільмі розгортаються у 2014 році на початку війни. Це трагікомічна історія пригод бійців АТО, що трапляється з ними під час бойового чергування на “найглухішій” з усіх можливих позицій фронту. За основу взяли реальні розповіді бійців добробатів та ЗСУ.
22	“Черкаси”	2018	“Черкаси” – це перший художній фільм про Воєнно-морські сили України. Ця стрічка заснована на реальних подіях і розповідає про команду українського тральника “Черкаси”, який у 2014 році став єдиним з 13 кораблів, що втримав український стяг на своїй щоглі на озері Донузлав під час анексії Криму.

23	«Голод 33»	1991	Це перший художній фільм про Голодомор 1932–1933 років за мотивами повісті Василя Барки «Жовтий князь». За сюжетом стрічки, українська селянська родина намагається вижити під час голоду. Також у картині йдеться про встановлення радянської влади більшовиками на території України і збільшення завдяки терору тотального контролю партії над життям населення.
24	«Війна. Український рахунок»	2002	Це 9-серійний документальний фільм Сергія Буковського про Україну в Другій світовій війні. У стрічці режисер використав велику кількість кінохроніки воєнних і повоєнних років, а також свідчення очевидців, часто дуже суперечливі й протилежні.
25	«Золотий вересень. Хроніка Галичини 1939–1941»	2010	Це документальна стрічка про Галичину напередодні та в перші роки Другої світової. До 1939 року вона входила до складу Польщі. Та з початком війни внаслідок «пакту Молотова-Ріббентропа» 17 вересня радянські війська вступають на Західну Україну і встановлюють свою владу за допомогою репресій. У стрічці використана архівна хроніка та інтерв'ю з очевидцями тих подій.
26	«Хайтарма»	2013	Це перша картина про депортацію кримських татар за наказом Сталіна у 1944 році. Фільм знято на основі реальних подій. Головний герой стрічки — славетний льотчик Амет-Хан Султан, який був двічі удостоєний звання Героя Радянського Союзу за свою службу під час Другої світової. Проте ці подвиги не вберегли його родичів і земляків від примусового виселення з Алупки. Амет-Хану вдалося вберегти батьків від депортації до Узбекистану та відправити до Краснодарського краю.
27	«Поводир, або	2014	а сюжетом стрічки 10-річний Пітер утікає від радянських агентів, що вбили його батька, американського інженера. Завдяки сліпому

	Квіти мають очі»		бандуристу Івану Кочерзі хлопцеві вдається вижити. Разом вони мандрують кількома українськими селами на самому початку Голодомору. У стрічці також ідеться про масовий розстріл кобзарів після з'їзду, який начебто відбувся в Харкові в період 1932–1934 років. Проте історики неоднозначні в достовірності цієї події, адже допоки не знайшли жодних документальних підтверджень про «розстріляний з'їзд». Він лише згадується в статтях та книгах кількох літераторів, і радше є легендою, хоча арешти мандрівних музикантів справді відбувалися.
28	«Зима у вогні: Боротьба України за свободу»	2015	Це документальний фільм про Революцію Гідності в Україні протягом зими 2013–2014 років американського режисера Євгена Афінеєвського. Картина містить багато інтерв'ю з протестувальниками, медиками, священиками, митцями, які перебували на Майдані. Фільм знімали 28 операторів.
29	«Століття Якова»	2016	На основі однойменного роману Володимира Лиса зняли телевізійний 4-серійний фільм. За сюжетом, волинянин Яків прожив довгі сто років, що були насичені карколомними і мінливими подіями — як особистими, так і бурхливими суспільними змінами ХХ ст. Яків — доволі розмірений і навіть подекуди пасивний сільський чоловік, проте історія на початку нової епохи не давала нікому спокою, особливо на пограниччі. Так він встиг послужити у польській армії, повоювати у Другій світовій, втекти з німецького концтабору, опинитися з родиною та односельчанами поміж конфлікту УПА і радянських спецслужб й пережити польсько-українську трагедію, яку згодом назвуть Волинською.
30	«Будинок «Слово»	2017	Це документальна стрічка про мешканців житлового будинку, який звели для письменників у 1920-х у тодішній столиці УРСР Харкові на замовлення кооперативу літераторів. Споруду спроектував місцевий архітектор Михайло

			Дашкевич у формі літери «С», як символ «слова». Тут було 66 квартир, їдальня, бомбосховище і навіть солярій. А ще — спеціальна система спостереження за життям мешканців. Заселили його в 1930-му. А за кілька років його мешканець Микола Хвильовий вкорочує собі віку. Розпочалися репресії, арешти, самогубства діячів культури. Зі «Слова» заарештували жителів 40 квартир, а сам будинок прозвали «крематорієм». Період сталінських репресій у 1930-х серед української інтелігенції назвали Розстріляним відродженням.
--	--	--	---